

Novi podaci o maksimalnim dužinama nekih Jadranskih riba

Nouvelles données sur la longueur maximum de certains poissons Adriatiques

Fabjan Grubišić

Dugogodišnjim opažanjima i bilješkama, sakupljenim direktnim putem u praktičnom ribolovu, ili na brojnim primorskim ribarnicama, nađene su izvjesne razlike u podacima o do sada zabilježenim maksimalnim dužinama nekih jadranskih riba.

Upoređenja su vršena sa podacima, koje daje T. Šoljan u svom djelu »Ribe Jadrana«, Split, 1948., smatrajući da su u tom radu dati najtočniji podaci dužina jadranskih riba.

Osim podataka koje navodi T. Šoljan uneseni su tabelarnim redom još i podaci iz radova slijedećih autora:*)

1. Louis Joubin et Ed. Le Danois: Memoires (serie speciale) No. 1, Catalogue illustré des animaux marins comestible des côtes de France et des mers limitrophes, Poissons osseux, Paris, 1924.
2. Julius Victor Carus: Faune Mediterraneae, Vol. II., Stuttgart, 1889—1893.
3. Palombi-Santarelli: Gli animali commestibili dei mari d'Italia, Milano, 1953.
4. Emile Moreau: Poissons de la France, Paris, 1881.
5. R. Dieuzeide, M. Novella et J. Roland: Catalogue des poissons des côtes algeriennes, Alžir, 1953.
6. Noël Boudarel: Les richesses de la mer, Paris, 1948.
7. Augusto Nobre: Vertebrados-Fauna marina de Portugal, I. Porto, 1955.

Podaci ostalih autora unose se zato, da bi upoređenje bilo potpunije. Kao što se iz tabelarnog pregleda vidi, dužine nekih riba premašuju ne samo one dužine koje navodi T. Šoljan, već, u mnogo slučajeva, i one dužine, koje navode citirani autori.

*) Podaci o dužinama navedenih autora odnose se na Sredozemno more i atlantsku obalu, a tek djelomično na Jadransko more.

Najveći broj izmjerenih riba ulovio je sam autor brodovima »Bios« i »Predvodnik«, vlasnosti Instituta za oceanografiju i ribarstvo iz Splita, a ostale su nađene i izmjerene na raznim primorskim ribarnicama ili prihvatnim stani-maca ribolovnih i otkupnih poduzeća.

Sve izmjerene ribe bile su svježje i neoštećene. Dužine su uzimane u cijelim centimetrima, a mjerene su od vrha glave do vrha priljubljene repne peraje.

TABELARNI PREGLED DUŽINA u cm

Imena riba po E. Tortonese-u	Grubišić	Šoljan	Joubin et Le Danolis	Carus	Palombi Santarelli	Moreau	Dienzeide	Boudarel	Nobre
<i>Solea vulgaris</i> QUENS. list	47	40	45	40	45	40	40	40	40
<i>Solea variegata</i> DONOV. list prugavac	17	15	20	12	—	22	20	20	—
<i>Platichthys flesus luscus</i> PALL. iverak	45	40	40	—	40	45	—	40	38
<i>Scyliorhinus stellaris</i> L. mačka od kamena	120	115	120	100	100	190	150	120	100
<i>Mustelus mustelus</i> L. pas mekušac	160	150	120	100	100	150	150	—	200
<i>Squalus acanthias</i> L. kostelj	120	100	100	100	90	70	100	100	—
<i>Dasyatis centroura</i> MITCH. žutuga	396	200	—	200	—	200	266	—	—
<i>Dasyatis pastinaca</i> L. golub	150	130	250	100	250	140	250	150	60
<i>Myliobatis aquila</i> L. golub kosir	240	140	150	140	150	150	150	50	150
<i>Raja oxirhynchus</i> L. volina klinka	142	100	150	70	150	110	150	150	100
<i>Raja batis</i> L. (<i>Macrorhynchus</i>) volina	200	150	250	200	200	200	250	250	70
<i>Raja alba</i> L A C. volina balavica	170	150	—	150	40	200	200	200	200
<i>Raja clavata</i> L. raža, kamenica	110	75	100	75	100	100	100	100	70
<i>Raja miraletus</i> L. barakula	57	50	60	50	100	50	60	100	60
<i>Merluccius merluccius</i> L. oslić	107	75	100	75	100	100	100	100	80
<i>Gadus capelanus</i> RISSO ugotica	32	30	25	20	25	25	25	20	—

TABELARNI PREGLED DUŽINA u cm

Imena riba po E. Tortonese-u	Grubišić	Šoljan	Joubin et Le Danois	Carus	Palombi Santarelli	Moreau	Dienzeide	Boudarel	Nobre
<i>Phycis phycis</i> L. tabinja crna	64	56	—	40	40	40	40	—	—
<i>Auxis thazard</i> L A C. trup	50	45	50	45	50	45	60	50	47
<i>Seriola dumerilii</i> RISSO. gof, orhan	125	100	—	90	90	90	90	—	80
<i>Serranus scriba</i> L. pirak	28	24	—	24	25	20	20	20	15
<i>Serranus cabrilla</i> L. kanjac	34	30	25	25	25	25	—	25	25
<i>Sphyaena sphyaena</i> L. škaram	120	100	—	100	100	100	100	—	45
<i>Atherina hepsetus</i> L. gavun	15	14	15	14	15	14	14	—	—
<i>Atherina boyeri</i> RISSO. oliga	11	10	10	10	10	10	20	10	10
<i>Atherina mochon</i> CUV. oliga meka	14	12	—	12	—	8	12	—	—
<i>Gobius niger</i> jozo L. glavoč crnac	16	15	—	15	15	15	15	—	12
<i>Alosa fallax nilotica</i> GEOFR. ćepa	54	50	50	50	60	50	50	—	26
<i>Trachinus lineatus</i> DELARE. pauk crnac	50	40	—	40	40	40	40	—	—
<i>Trachinus draco</i> L. pauk žutac	37	30	40	30	40	30	40	40	35
<i>Maena maena</i> L. tragalj	25	21	—	20	20	25	25	—	25
<i>Maena chryselis</i> L. oštrulja	21	20	—	18	20	20	20	—	20
<i>Corvina nigra</i> BLOCH. krap, kavala	52	30	25	25	30	25	75	25	25
<i>Chromis chromis</i> L. crnej	16	12	—	12	—	12	12	—	10,5
<i>Scorpaena scrofa</i> L. škrpina	55	50	—	50	50	40	40	40	41
<i>Scorpaena porcus</i> L. škarpun	35	30	25	30	25	30	30	25	—
<i>Crenilabrus tinca</i> L. lumbrak	44	25	—	35	35	30	30	—	25

TABELARNI PREGLED DUŽINA u cm

Imena riba po E. Tortonese-u	Grubišić	Šoljan	Joubin et Le Danois	Carus	Palombi Santarelli	Moreau	Dienzeide	Boudarel	Nobre
<i>Labrus merula</i> L. vrana	50	43	30	40	—	30	30	30	—
<i>Labrus turdus</i> L. drczak, čvrljak	55	45	—	45	35	30	36	—	25
<i>Diplodus annularis</i> L. špar	22	18	20	18	20	18	18	18	18
<i>Boops salpa</i> L. salpa	51	45	40	45	40	40	45	40	35
<i>Cepola rubescens</i> L. kajiš	54	50	—	50	50	50	50	—	56
<i>Uranoscopus scaber</i> L. čaće, batovina	29	27	25	25	25	25	—	25	25
<i>Trigloporus lastoviza</i> B R Ů N N. kokot, lastavica	42	35	40	30	40	35	40	40	25
<i>Stromateus fiatola</i> L. bilizma divlja	40	30	—	30	30	30	35	—	30

1. *Solea vulgaris* Q U E N S. Najduži primjerak je izmjeren u pulskoj ribarnici u prosincu 1957. godine. U vodama Istre love se često primjerci navedene dužine.

2. *Platichthys flossus luscus* P A L L. Najduži primjerak je ulovljen 31. III. 1957. godine na ušću rijeke Neretve, a izmjeren na ribarnici u Pločama. Tamošnji ribari uvjeravaju da se love još duži primjerci.

3. *Solea variegata* D O N O V. Najduži primjerak je ulovljen 31. III. 1959. godine mrežom kočom na dubini od 95 metara južno od otoka Šolte. Navedenog dana ulovljeno je nekoliko primjeraka iste dužine. Primjerci dužine 16 i 17 centimetara su obična pojava.

4. *Scyliorhinus stellaris* L. Najduži primjerak je ulovljen mrežom kočom u Viškom kanalu 12. IX. 1956. godine. Primjerci navedene dužine su dosta rijetki.

5. *Mustelus mustelus* L. Najduži primjerak je ulovljen 15. IX. 1956. godine pomoću parangala. Ribu je ulovio A. Vojvoda iz Govedara na otoku Mljetu.

6. *Squalus acanthias* L. Najduži primjerak je izmjeren 1. III. 1958. godine u splitskoj ribarnici. Primjerke te dužine nije teško naći, a najlakše ih je uloviti u Splitskom kanalu. Spomenuti primjerak je bio ženka.

7. *Dasyatis centroura* M I T C H. Najduži primjerak je ulovljen u Hvarskom kanalu, nedaleko Splitskih vrata, na dubini od 85 metara 23. XI. 1953. Ulovljen je mrežom kočom. U veljači 3., 4., 5. i 6. 1959. godine, kočareći oko otoka Visa ulovljeno je desetak primjeraka raznih dužina, od kojih su tri primjerka bila duga 280, 275 i 270 centimetara. Primjerci navedenih dužina love se u zimsko doba godine oko otoka Hvara, Visa i Korčule i to redovito.

8. *Dasyatis pastinaca* L. Najduži primjerak nađen i izmjeren u splitskoj ribarnici 23. IX. 1959., a ulovljen u Komiži 22. IX. 1959.

9. *Myliobatis aquila* L. Najduži primjerak izmjeren u splitskoj ribarnici 17. XI. 1959. godine. Spomenuti primjerak je bio težak 44 kg, a ulovljen u Splitskom kanalu mrežom kočom.

10. *Raja oxirhynchus* L. Najduži primjerak je izmjeren u Zadru mjeseca kolovoza 1957. godine, a bio je ulovljen u Podvelebitskom kanalu. U istoj lovini bilo je više primjeraka, čija je dužina prelazila 100 cm.

11. *Raja batis* (*Macrorhynchus*) L. Najduži primjerak je ulovljen pomoću parangala brodom »Bios« u području otočića Sušca 11. IX. 1958. god. U istoj lovini je bio jedan primjerak dužine 160 cm. Primjerci dužine do 200 cm love se često, a ribari uvjeravaju da se love još duži primjerci. Težina spomenutog najdužeg primjerka iznosila je 50 kg.

12. *Raja alba* L A C. Najduži primjerak je ulovljen na pučini pred albanskom obalom 14. VI. 1958. godine brodom »Spasilac« za vrijeme krstarenja za Međunarodnu geofizičku godinu.

13. *Raja clavata* L. Najduži primjerak je ulovljen u Viškom kanalu 15. IX. 1958. godine brodom »Bios« pomoću parangala. Primjerci dužine od 80 do 90 cm love se redovito.

14. *Raja miraletus* L. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u splitskoj ribarnici u siječnju 1959. godine. Prodavači ribe tvrde da postoje još duži primjerci.

15. *Merluccius merluccius* L. Najduži primjerak je ulovljen u području svjetionika Blitvenice jeseni 1947. god. Dana 4. srpnja 1959. godine ulovljena su tri primjerka južno od rta Planke, čije dužine su iznosile 92,94 i 102 centimetra. Ulovili su ih ribari poduzeća »Jadran« iz Splita gdje ih je autor pronašao i izmjerio. Primjerak dužine 95 cm spominju još autori J. Kirinčić i V. Lepetić u svom radu »Recherches sur l'ichtyobenthos dans les profondeurs de l'Adriatique meridionale«. Primjerci od 90 do 100 centimetara dužine nisu rijetki.

16. *Gadus capelanus* R I S S O. Najduži primjerak je ulovljen u Novigradskom moru 23. V. 1958. godine. U navedenom području primjerci te dužine se redovito love.

17. *Phycis phycis* L. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u skladištu poduzeća »Lubin« u Zadru, mjeseca kolovoza 1957. godine, a ulovljen u Kornatском otočju. Primjeraka od 55 do 60 centimetara dužine nađeno i u splitskoj ribarnici tokom 1958. i 1959. godine.

18. *Auxis thazard* L A C. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u splitskoj ribarnici u prosincu 1958. godine, međutim i u toku 1959. godine donošeni su primjerci iste dužine.

19. *Seriola dumerilii* R I S S O. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u splitskoj ribarnici u rujnu 1959. godine. Viški ribari tvrde da se katkada love i duži primjerci.

20. *Serranus scriba* L. Najduži primjerak je ulovljen na otoku Biševu 17. V. 1957. godine. Primjerak iste dužine ulovio je povrazom čuvar splitskog akvarija ljeti 1958. godine. Navedena se dužina među ribarima smatra dosta običnom.

21. *Serranus cabrilla* L. Najduži primjerak je ulovljen na istočnoj strani otoka Oliba 2. IX. 1959. godine za vrijeme krstarenja brodom »Predvodnik«. U istoj lovini bilo je još primjeraka dužine 31, 32 i 33 centimetra. Mjesec dana kasnije na istom mjestu ponovno su lovljeni primjerci navedene dužine. Prema riječima ribara iz Silbe mogu se naći još duži primjerci.

22. *Sphyraena sphyraena* L. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u dubrovačkoj ribarnici jeseni 1951. godine, a težio je 6 kg. Dubrovački ribari izjavljuju da se love i duži primjerci.

23. *Atherina hepsetus* L. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u splitskoj ribarnici 1. III. 1958. godine. Na primjerke iste dužine redovito se nailazi po svim našim ribarnicama, a vjerovatno postoje i duži primjerci.

24. *Atherina boyeri* RISSO. Najduži primjerak je ulovio i predao autoru čuvar splitskog akvarija u srpnju 1958. godine. U nekoliko navrata kasnije ulovljeni su ponovno primjerci iste dužine.

25. *Atherina mochon* CUV. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u ribarnici u luci Ploče u maju 1958. godine. Dobar dio primjeraka iz iste lovine imao je navedenu dužinu.

26. *Gobius niger jazo* L. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u splitskoj ribarnici u listopadu 1958. godine. Primjerci navedene dužine nisu rijetki, a najviše ih donose ribari iz područja rijeke Neretve.

27. *Alosa fallax nilotica* GEOFFR. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u ribarnici u luci Ploče jeseni 1957. godine. Tamošnji ribari, kao i ribari na Skadarskom jezeru uvjeravaju, da se dosta često love i duži primjerci.

28. *Trachinus lineatus* DELARE. Najduži primjerak je ulovljen parangalom u području Hvara u listopadu 1958. godine. Primjerke od 40 do 45 centimetara dužine nađe se dosta lako i u splitskoj ribarnici.

29. *Trachinus draco* L. Najduži primjerak je ulovljen u Hvarskom kanalu 24. VII. 1956. godine. Primjerci dužine od 30 do 35 cm dosta često se nalaze u kočarskim lovinama po dalmatinskim kanalima, posebno splitskom. Primjerak, vjerovatno, iste dužine živi i sada u splitskom akvariju.

30. *Maena maena* L. Najduži primjerak je ulovljen u vodama sa južne strane otoka Visa 22. VI. 1957. godine. U vodama Visa i Kornatskog otočja primjerci navedene dužine se redovito love.

31. *Maena chryselis* L. Najduži primjerak je ulovljen u Hvarskom kanalu 22. II. 1959. godine. Primjerci navedene dužine su veoma rijetki.

32. *Corvina nigra* BLOCH. Najduži primjerak je ulovljen u vodama oko otoka Sestrinja 18. VIII. 1957. godine za vrijeme održavanja državnog prvenstva u ribolovu podvodnim puškama. Primjerci dužine od 40 do 48 centimetara su dosta česti, a redovito ih se može naći i u splitskoj ribarnici.

33. *Chromis chromis* L. Najduži primjerak je ulovljen na otoku Šćedru 23. VII. 1958. godine. Primjerke iste dužine našao je ing. D. Morović oko hridi Jabuka 1. VII. 1958. godine. Za područje otoka Biševa, Sveca i hridi Jabuke navedena dužina je sasvim obična, a vjerovatno bi se našli i još duži primjerci.

34. *Scorpaena scrofa* L. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u Zadru, u skladištu poduzeća »Lubin« 16. VIII. 1957. godine. U toku 1958. u splitsku ribarnicu su doneseni primjerci dužine 52, 53 i 54 centimetra. U listopadu 1959. godine autor je ulovio kod otoka Premude primjerak dužine 55 cm, ali pošto je rep bio oštećen stvarna dužina ribe je bila veća.

35. *Scorpaena porcus* L. Najduži primjerak je ulovljen na Paklenim otocima (položaj Palilo) 1. IV. 1959. godine prilikom jednog krstarenja brodom »Bios«. Primjerci dužine 32 i 33 centimetra u splitskoj ribarnici su česti, pa se sa dosta sigurnosti može pretpostavljati da postoje i duži primjerci, što mnogi ribari tvrde.

36. *Crenilabrus tinca* L. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u pulskoj ribarnici jeseni 1957. godine. Primjerci navedene dužine su dosta rijetki, mogu

se naći samo u istarskim vodama. Ing. D. Morović u vodama otoka Plavnika ulovio je primjerak dužine 30 centimetara.

37. *Labrus merula* L. Najduži primjerak je ulovljen kod otoka Sestrinja 18. VIII. 1957. godine, a ubijen je podvodnom puškom za vrijeme natjecanja za prvenstvo države u rbolovu podvodnom puškom. U istoj lovini bilo je dosta primjeraka dužine 46, 47 i 48 centimetara.

38. *Labrus turdus* L. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u splitskoj ribarnici jeseni 1957. godine. Primjerci dužine od 45 do 50 cm nisu rijetki.

39. *Diplodus annularis* L. Najduži primjerak je ulovljen u Novigradskom moru 23. VI. 1958. godine, a našao ga je ing. D. Morović i predao autoru.

40. *Boops salpa* L. Najduži primjerak su ulovili velolučki ribari, a prodavani su na splitskoj ribarnici 7. i 8. lipnja 1959. godine. Najduži primjerak je težio 1.95 kilograma. Cijela lovina je imala 77 komada riba sa prosječnom dužinom od 43 centimetra.

41. *Cepola rubescens* L. Najduži primjerak je ulovljen koćom sa južne strane otoka Visa 6. II. 1959. godine. U istoj lovini bilo je primjeraka dužine 51, 52 i 53 centimetra.

42. *Uranoscopus scaber* L. Najduži primjerak je ulovio ing. D. Morović u vodama otoka Plavnika u travnju 1959. godine.

43. *Trigloporus lastoviza* B R Ū N N. Najduži primjerak je nađen i izmjeren u splitskoj ribarnici u travnju 1959. godine.

44. *Stromateus fiatola* L. Najduži primjerak je našao ing. D. Morović na splitskoj ribarnici 6. I. 1960. god. Riba je ulovljena u području svjetionika Blitvenice.

INSTITUT ZA OCEANOLOGIJU I RIBARSTVO — ZAGREB

NOUVELLES DONNÉES SUR LA LONGUEUR MAXIMUM DE
CERTAINS POISSONS ADRIATIQUES

Fabjan Grubišić

Résumé

Dans ce travail on cite les longueurs maximum constatées pour certains poissons de l'Adriatique. A but de comparaison on donne un tableau synoptique des longueurs.

Les données sur la longueur résultent des observations faites au cours de plusieurs années par l'auteur en occasion des croisières par les bateaux »Bios« et »Predvodnik« et aussi des mensurations faites dans les marchés aux poissons et dans des stations d'achat des entreprises de pêche.

Les poissons, en état frais et intacts, ont été mesurés de la pointe de la tête jusqu'à la pointe de la queue, en centimètres entiers.